

Čtení o PROSETÍNĚ

SEŠIT č. 3

OBSAH:

- Poddanství a roboty, výpis z obecní kroniky
- Poslední den roboty
- Boj o lesy
- Cizí vojska a místní pověsti
- Pověsti- neznámý autor
- Procházka Vladimír: Vzpomínky

Čtení o Prosetíně připravila komise při obecním úřadě ve složení Milena Šimsová, Květa Syrová, Miluše Prudká, Květa Kotlánová, Zdeněk Štěpánek, Vladimír Procházka a Jaroslav Fučík. Komise se setkala s podporou širokého okruhu občanů. Zvláštní poděkování zasluhuje zejména pan starosta Bartoň a paní Londrasová. Foto zapůjčili V. Procházka, M. Hlaváčková a K. Syrová

PODDANSTVÍ A ROBOTY

Pokud bylo úplné nevolnictví, musili robotovat (ku př. č. 26.) celoročně bdní s potahy v týdnu a 3 dni pěší celý rok, což na císaře Josefa II. bylo krušeno a roboty snížena na polovic. Tento pak stav potrvál až do roku 1848.

Poddanské poměry
čili roboty.

Proslýchalo se, že roboty má býti krušena; tomu lidé nechtěli ani věřit. Bez vědomí tehdejšího rychtáře pros. č. 30. svolal t. p. púlmistr Friedrich k č. 11. schůzi občánů robotou povinných a říkal jim: „Pokud budete chodit do roboty, pořád nám budou rozkazovat!“ Usnesli se tedy všichni, že na příští den žádný na robotu nepůjde, totiž rozkazovat hnuj na „Chocholík“. Skutečně taky žádný nešel, jen dotyčný púlmistr tam poslal svou služku. Ta sama tam byla pouze sdráben. Týž den byli občáné ze všech okolních obcí svoláni do Prosetína k vislí podpisům na prázený papír. Byla jim řečeno, že to má zabránit příchodu Turka



Vymřelé pamětihodné rody byly: Rod
ů, Mašičků, Bartáků, Jakubců, Vávrušků,
Kubíčků, Machů, Bočků, Matoušků, Fran-
čáků č. 31. - Po těchto podech nachovaly se je-
mnohých usedlostí přezdívky, poháště v tom
kde je více stejných jmen v obci, na př. u
č. 23. (u Matějnů); u Mašáleků č. 35. (u Bur-
a Mašáleků č. 15. (na gruntě u Štěpánků); u
č. 5. (u Jakubců); u Trochárků č. 19. (u Hala-
4. d.

Staré rody dosud žijící jsou: Jurenů,
ků, Frydrychů, Telíšků, Mašáleků, Trobo-

Znamení rodáci prosetinští jsou:
J. B. Šimek, syn býv. vzorného učitele evg.
Šimka, velkého zahradníka, zkušeného včela-
řa, doktor ješť ministr. tajemn. pdravotnictví

kdežto katím měly by podpisy platit pro obelání sněmu do Frankfurtu, čímž měla být ta práce osvobodovací zmařena. Přijel úředník z Kunštátu, ale katím ráno přišel obězník od českého poselství, ze kterého bylo zjevo, o se vlastně jedná a výstraha, aby se nic nepodpisovalo. Ten komisar se to doměděl a také i to, jest-li se muži podepíší, že jsou kěny přichystány kamením rozbit kočár. Tu on potom strachem dohnán říkal, že rádného k podpisu nemuati, sedl do vozu, provolal: „Sláva konstituci!“ a ujížděl (byl rád, že se prudou kůží) z Prosetína.

Obce horější: Rovčín, Tresné, Věšín, Chlum a t. d. už měly by právní archy podepsané. I vyslyšeli ze všech těch obcí deputaci do Kunštátu na rámeček o vrácení těch podpisů. Loučasně sebrali se ale i občané ostatní z těch obcí, šli honfem, koho na cestě potkali, musel jít s sebou a v pádu, že by tu deputace ty podpisy zpět nedostala, měli v úmyslu utkočit na rámeček. Tedy ten průvod došel až do Olešnice. Zde již deputace byla zpět s podpisy. V Kunštátě na rámečku byl takový strach, že tam po 14 dní ani nespali.

ky a poplat-
uobotní.

Přádelní v řízné výši. Tak tak ro. dávkka „kopaninská“. Proč tak se jmenovala - neví se, byla mimořádná. Dále každoroční dávkka půl osma kušete. Počátek její byl jako dobrovolný dar hraběnce při jejím „slehnutí“, když se právě nalézala v Louckém dvoře. Na ten dar totiž sebrali v obci tolik družbře, že na každého rolníka připadlo opravdu 1/2 8 kušete. To se kapsalo a muselo se to potom odvádět jako povinnost každoročně až do r. 1848.

To bylo ze všech obcí panství kunštátského purné a purné; Br-
fori na př. odvádělo oves. Té hraběnce, jak již bylo řečeno v
Louckém dvoře, ohradilo se jí pro hřibata hus obecní lou-
ky prosetínské, kde by se mohla hřibata pěstí a to si už
pani přivlastnili jako svůj majetek; odtud jméno její:
„Pastvičná“. — Zajímavé je, což je také historické, že v
obci Korouhovic sebrali občané vejce, poslali ve velikém
koši na rádech do Kunštátu na kámek. Ten posel v Rove-
číně zastavil se v hostinci, cestou od Tresného k Lumberku
kopel o kařen, převalil se, vejce vysypal, rozbil se na 1
a to jedno donesl do Kunštátu. To se také papsalo a o-
bce Korouhovice musela se do r. 1848 odvádět každoročně
1 vejce. Jak se napřed na toho posla hněvali, tak ho mě-
li potom pas rádi.

Poslední den roboty v Prosetíně

V druhé polovici měsíce dubna roku 1848 bylo nařízeno vrchnostenským úřadem panství kunštátského, by všichni rolníci z obcí Hodonína, Černovič, Tasovic, Louky a Brťoví (čtyřdvory patřily tehdy k Pernštýnu) dostavili se do Prosetína, kamž přijede císařský komisař z Brna sbíratí podpisy proti Turkovi.

Jelikož rozkazu vrchnosti nutno bylo poslechnouti, přišli všichni robotníci z jmenovaných obcí, takže místnost tehdejšího ~~řeznického~~ rychtáře Marečka č.30 nestačila pro všechny. Místo hlášeného komisaře přijel v kočáře aktuár ze zámku kunštátského a přítomným sedlákům přednášel o důležitosti podpisů. Jemu k tomu přisvědčovali faráři schůzi přítomní.

Prosetínský rolník Josef Pelíšek z čísla 26 šel právě do této schůze a tu potkal se s polem, který podal mu listinu s nadpisem: Přečtete, rozhlaste a pošlete rychle dále! Pelíšek listinu, v níž stálo, aby se žádný nepodpisoval na prázdný papír, že podpisy ty mají býti souhlasem pro volbu do německého parlamentu ve Frnkfurtu přečetl, poslovi, aby s ní šel rychle dále odevzdal a šel k rychtáři. Aktuár přivítal ho jako starého známého a zval ho za sebou ku stolu, na němž měl již připravený papír a psací potřeby.

Na otázku Pelíškovu, proč nepřijel ohlášený komisař z Brna pravil aktuár, že jedná on v jeho zastoupení již také jako císařský úředník. "Jest to divné", praví Pelíšek, "že Vy jako císařský úředník jednáte proti jeho vůli a sbíráte podpisy pro volbu do německého parlamentu."

Aktuár se zarazil, chvatně počal sbalovati papíry říkáje, že žádný není nucen k podpisu a žádal Pelíška, by ho doprovodil ku kočáru.

Zatím venku, kde rozhlásilo se o se jedná, stály ženy s kamením v klínech a hrozily, podpíší-li se muži z přinucení, že kočár rozbijí. Pelíšek provedl ustrašeného aktuára shromážděným davem lidí, aktuár usednuv do vozu provola "Sláva konstituci" a poručil vozkovi rychle jeti.

Samozřejmě že všechněch u rychtáře shromážděných zmocnilo se rozhořčení nad tím, že se s nimi tak podloudně jednalo a tomuto rozhořčení dal průchod jeden občan z Louky, takto známý přítel a straník farářů, když pravil: Kdo pak rozkazoval taky kněžím do hromady? Co mají ^{oni} dělat v naší hromadě? Mě se zdá, abychom my přespolní, co máme hůlky, udělali ulici, pouštěli jednoho po druhém a každý ho pořádně ^{hůlkou} škrábl za to, že i oni nás naváděli k podpisování. Toť se ví že faráři ustrašení utíkali též kvapně domů.

Zatím v obcích, ke Kunštátu patřících, od Jimramova po Rovečín byli již všichni robotníci podepsáni. Jakmile se dozvěděli, k čemu podpisy sbírány jsou, sebrali se ze všech obcí, ozbrojili sekerami, kosami, cepy a vším možným a táhli ke Kunštátu. Kdo jim v cestu přišel, musel s nimi. Do Kunštátu poslali předem deputaci s žádostí, by jim podpisy byly vráceny a když se tak nestane, že užijí násilí. V Olešnici příchod takového ohromného zástupu vyvolal veliké zděšení takže i svolání utvořené tam již národní gardy vyznělo na prázdno.

Deputace pro podpisy ~~xxvžan~~ vyslaná byla již v "panském domě" u oběda a měla podpisy sebou.

Den před tím, kdy byla tato schůze v Prosetíně, rozkazoval dráb z Louckého dvora, že na druhý den mají všichni vystoupiti na rozhazování hnoje na "Chocholíku". Frydrych z čísla 11 takto pulmistr čili náměstek rychtářův, svolal bez vědomí tohoto na večer schůzi všech robotníků a navrhl,

by žádný na robotu nechodil, že prý jest robotu zrušena již a s ním souhlasili všichni že na robotu nepůjdou.

Pelíšková dcera jdouc na trávu na loučce pod Chocholíkem našla drába na mezi o hůl opřeného a služku Frydrychovu samotnou rozhatovati hnůj. Tato hned na ni volala přoč nejde na robotu? Pelíšková, mladé ještě děvče odvětila: "Kdybys nebyla hloupá, podrazila bys drábovi hůlku až by se svalil X dolů s meze a šla bys domů." "Slyšela jste", pravil dráb služce, "co ta holka řekla? To se jí zle vyplatí protivit se milostivé Vrchnosti." Holka zalekla se toho velice a hned po příchodu domů sdělovala otcí co porvedla. Ten ji upokojil pravě "dobře jsi udělala."

Druhý den ohlašoval dráb že kdo by mohl přijít na rozhozování hnoje na Chocholíku, bude mít zaplaceno.

Pelíšek poslal dceru svou na tuto práci ne snad kvůli platu ale kvůli památce zrušení poďdanství a roboty.

Z vypravování svého dědečka Josefa Pelíška a matky Františky Frydrychové rozené Pelíškové zapsal:

František Frydrych v Prosetíně 38

BOJ O LESY

Darovací listina
Vratisl. z Pernšt. :

Těhož roku, totiž 1557 daroval Vra-
tislav, majitel hradeu Pernštýna, katejší obci
Prosetinu část svých lesů, kterážto darovací li-
stina i se sekýrkou „cejchovkou“, jakož i
soudní akta této pře se týkající uschovány
jsou v obecním archivu. Jest s podivem, že se
všecky tyto důležitě a pro obec velice cenné
věci přese všechny mnohaleté pohromy a svíre-
le nachovaly věkům budoucím.

Listina Vratislava z Pernštejna z 2. 5. 1557 o darování lesů

Já, Vratislav z Pernštejna a na Tovačově, známé činím tímto listem především, kdež
čten, nebo čtoucí slyšán bude, znamenajíce, a prohledajíce, na věrnou a poslušnou poddanost
mých věrných, milých, ze vsi Prosetína kterouž jsou předkům mým i ke mně vždycky
povolně zachovali, jsouc proto k nim vzláštří láskou náchylný, chtíc jim takovou milost svou
spomínati, dopustil a dopřál jsem dočteným lidem Prosetínským, a tímto listem mocně
dopouštím a přeji, na gruntech svých dědičných, v lesech mých, od Padělkův Hodonských
v Skali v té straně, kteráž leží podle rolí Prosetínských až po Sklabský žleb a cestu, až do
vody Hodunky, kde k hranicem Čtyrdvorským připadají, a od polí jejích, kde hranice zdělaný
jsou, aby sobě ku potřebě své, a sice k žádné jiné dříví k stavení, k palivu, k plotám,
k světidlám, i k jiným potřebám, sekajíce z lesu domu vyvážeti, list drhnouti, trávu žíti, aneb
síci, všelijaký dobytek pásti, a to ku potřebě své obrátiti mohli, nyní i na budoucí časy věčně,
a to bez mých erbuv a potomkuv mých, panu a držiteluv vejš psaných gruntu, bez všelijaký
překážky. Však s touto znamenitou vejminou, nejprv aby toho šetřili, aby v tom všem
slušnou vinu zachovali, aby les nevyhubili, a nevyplanili, zvláště pálením žádným lesu
nekažili, a všelijakých mislivostí v těch lesích, ryb lapáním na potoku Hodunce, aby prázdne
byly, a vtom mně a mym erbum a budaucym pánum držitelum žádné překážky pod nižádným
vymišleným spůsobem nečinili na budoucí i věčné časy, tomu na svědomí a zdržení toho,
pečet' svou vlastní s jistým mým vědomím poručil jsem k tomuto listu přivěsiti, a
Prosetínským vydati. Jenž jest dán na Židlochovicích v nedeli po Sv. Filipa a Jakuba, leta
Páně Tisícího Pětistého Padesátého Sedmého počítajíc.

Prosetinští celého tohoto darovaného lesa od r. 1557 až do r. 1678, tedy plných 121 roků ne-
překusně užívali, až jmenovaného roku byl v po-
kerpi s vrchností darovaný les komisí král. pen.
úřadu na dva díly rozdělen, z nichž jedna
vrchnosti kunštátské, druhá pak vrchnosti per-
něstýjské odevzdána byla. Prosetinští však ni-
kdy práva svého křici se nechtěli a lesa dle
možnosti užívali. Mnozí z občanů zdejších jako:
Josef Musil, Josef Karšálek, Josef Matoušek,
Jan Pelíšek[†] a j. byli dlouhý čas na Kunštátě^{†) oprava} věrně a všelijak křížněni, jen aby se lesů těch^{Josef Pelíšek.}
vzdali a uschovanou darovací listinu vydali.

Teprve po r. 1848 nadešla naděje na
uplatnění nároků na vdcizený prosetinský les
a tak výnosem r. d. 24. ledna 1863 přiznáno ob-
čanům prosetinským vlastnictví nad polovicí
lesa, jež drželo panství kunštátské. Zastava-
telem obce v této věci byl Jw. Dr. Alois Pražák,
advokát v Brně.

Po převratu r. 1918 učinila obec
Prosetín opět rozhodný krok, aby i ta druhá
část lesa, jež užívá vrchnost perněstýjská, jim
rovněž vrácena byla, na kteroužto příčinou po-
dán pamětní spis o nabývání lesů obce Proseti-
na vrchnosti kunštátskou a perněstýjskou
pozemkovému úřadu do Prahy r. 1920.

Pro budoucí paměť spis tento ve svém doslovném znění tuto pornameován jest :

Pamětní spis o
kabrání lesů pros.

Pamětní spis

o kabrání lesů obce Prosetina vchnosti
kumštátskou a peruštyuskou.

V nejdůležitější části politického okresu boskovického na svazích vysočiny českomoravské leží obec Prosetin. Obec tato má 385 obyvatelů, povoláním zemědělců. Jíha po kemku mějsích je mělká, kamenitá, propustná, ve výši 550-650 m nad hladinou mořskou položena. Celý kraj vysazen jest severním větrem, následkem čehož jest podnebí chladné a drsné.

V dějinách tohoto kraje náleží obci Prosetinu místo významné. Čechobratrství zapustilo tu pevně kořeny, tak že ani světepému násilí protireformačnímu nepodařilo se vymýjiti skryté símě české reformace.

J v ohledu hospodářském má obec Prosetin svoje pěkné historické tradice, voláště pokud se týká hájení vlastnictví prosetinských lesů proti vchnosti.

Bylo to roku 1557., kdy Václav z Pernštýna věnoval občanům Prosetinským, poddaným svým věrným a milým, část svých lesů. V archivu obce Prosetina jest originál této památné, historické listiny,

kteřá v opise pod číslem 1. se tomuto spisu
přikládá.

Z tohoto historického dokumentu je pa-
rno, že Vřatislav z Pernštýna za sebe a své
nástupce i držitele panství pernstýnského na
všecky budoucí časy věčné dal v plné užívání
prodaným svým ve vsi Prosetíně část svých
lesů, v nadační listině přesně místopisně o-
hraničených. Že se tak stalo na všechny budou-
cí časy věčné je důkazem, že Vřatislav z Pern-
štýna vzdal se předem vlastnického práva k le-
sům těm, vymínil si pouze houby a rybolov v
potoku Hodunce, kteréhož vyhrazení při užívání do-
časně miněném vzhledem k vyhrazenému právu
vřetnosti na houby a lov vůbec nebylo by pře-
ce potřeba.

Konečně nutno zdůrazniti, že nepřetrži-
tým, staletí trvajícím užíváním a bezelstným
držením lesů těch ze strany sousedů prosetín-
ských, právo vlastnické vydržením nastalo
a není tedy předmět vlastnického práva k le-
sům zmíněným vůbec sporná.

Abyste další osudy těchto prosetínských
lesů lépe vynikely, chceme poukázat na hi-
storické změny v držení obce Prosetína od
r. 1407 až do r. 1848.

Ves Prosetín připomíná se nejprve r.
1407 jako část panství pernstýnského, kdež
až do roku 1590 zůstala. Tohoto roku při-



padla obec k panství kunštátskému. Avšak již roku 1601. přešla obec jako samostatný celek do držení Mikuláše Matyášovského z Matyášovic. R. 1610. prodali dědicové panny Johanny z Lichtenstejnův tvrz a dědinu Prosetín se vším příslušenstvím za 8000 zl Bedřichu Drahanovskému z Těncína, avšak již r. 1635 dědina Prosetín znovu k panství kunštátskému připadla, kde až do zrušení roboty zůstala.

Trvalé převzetí panství kunštátského nad Prosetínem spadá do doby války 30ti leté. Období českých dějin, válkou 30ti letou pohájené, je nejnudnější kapitolou nejen z dějin českých vůbec, nýbrž z dějin selského stavu zvláště. Lid selský uvážen do nejtuší poroby a stal se postupem času zcela bezmocným a bezprávným činitelem, zvláště pod panstvím církův vrchností, které byly představitelem svěrpého násilí nad puhočným lidem robotným.

Doba tato krutě zasáhla i do života tiché dědiny Prosetína. Dvě církvi, sousední vrchnosti Kunštát a Pernštýn počaly usilovati o prosetínský les r. 1557. Vratislavem z Pernštýna obci věnovaný a chtěly prosetínské poddané všech práv na tento les zbaviti. - Doba k tomu byla velice vhodná, neboť roboty byla těžká, a lid selský, jsa v nevolnictví, neměl vlastně ani práva na jakoukoli obranu proti vrchnosti. - Jakých prostředků užívala vrchnost k docílení svých plánů je

patino k tomu, že v noci ze dne 2. na 3. května 1678
vpadla vrchnost pernstýnská se svými lidmi do
vsi Prosetina, aby tak hrubou mocí a zjevnou násilím
dosáhla svého účelu, totiž odstoupení prosetinských
občanů ode všech práv na zmíněný les. Robotní
lid křížán a křížněn, jen aby odevzdal do rukou
vrchnosti svoje lesní privileje jakožto jediný
dokument vlastnického práva na les. — Než sedláci
byli pevní, v důvěře vítězství svých práv, užívání
nich od staletí. Případy pauské práve se často o-
pakovaly a tak konečně sám královský úřad hejt-
manství kemského ve věci pokračil, vyslal komisi,
která na místě samem měla vzniklé spory me-
zi panstvím kunštátským, pernstýnským, a podda-
nými obce Prosetina, o práva k lesu Vratislavem z
Pernstýna poddaným prosetinským v. 1557 věnova-
ného urovnati. Tak dochází k smutně památne-
mu narovnání o prosetinský les datovanému 10.
října 1678. Vyřízení to přikládá se pod čís. 2.)
k tomuto spisu.

Komise královského úřadu kemského
vyřídila záležitost celou tím způsobem, že
v rozepři postavený les na dva díly byl rozdě-
len, star tento hraničními, tesanými kameny
vyrnačen a jedna část kunštátské vrchnosti
Janu kamilianu hraběti z Lamberka a na
Kunštátě — druhá pak část vrchnosti pernstýnské

štyjnské Křištofu Filipu hraběti z Lichtenštejna a Teruštýna odevzdána byla. Prosetínským občanům byla vykáždna jistá pole a pastvíska, která jim pak docela zůstati měla.

Rozdělení toto vyznačeno jest na přiloženém snímku katastrální mapy (příloha č. 3.)

Je patno, že vyřízení z r. 1678. jest dokumentem právního násilí, které v těch bědných dobách pobělohorských proti lidu selskému všeobecně se uplatňovalo a věci němž byl poddaný člověk zcela bezmocný.

Toto právní násilí dokumentuje se velice tím, že sčkali Prosetínští les celý od r. 1557 až do rozli odnutí z r. 1678, tedy plných 121 roků nerušeně a bezelstně se všemi vlastnickými právy drželi a užívali, přec podařilo se vlivu vrchnostenskému u komise svoje neoprávněné požadavky prosaditi. Proti všemu historickému a přirozenému právu poddaných obce Prosetína na jmenovaný les zvíťázilo bezprávie, jež označeno právem ve prospěch vrchnosti. Byla tu provedena konfiskace selského, v pravdě národního majetku ve prospěch šivlu, který stál politicky proti českému národu vůbec, zvláště pak proti jeho duchu z dob husitských.

Tak nahájena éra naší národní, kulturní i hospodářské poroby.

Bod, že Prosetinským se vykázaná pole a pastvíska docela mají zůstat, potvrzuje jen dřívější naše tvrzení; neboť tyto pozemky vždycky Prosetinským patřily a netvořily předmět věnování r. r. 1557. Tím mělo býti pouze maskováno, že i Prosetinští svůj díl obdrželi.

Z uvedených důvodů listina r. r. 1678. nebyla nikdy Prosetinem uznána. I v dobách útlaku nejkrutějšího nechovali si naši lidé pevné vědomí práva proti svým utiskovatelům. Akt r. r. 1678. nebyl Prosetinskými vůbec podepsán, neboť občané stáli pevně na zásadách nadační listiny r. r. 1557, kdy jim karmičen les celý k němuž nepřetržitým užíváním a držením plných vlastnických práv nabyli.

I po narovnání r. r. 1678. užívali Prosetinští lesa dle nejvyšší své možnosti. Dokladem toho je faktum, že na př. v letech 1713 až 1721, konečně pak v roce 1838 povstávaly stálé rozepře a nedorozumění mezi vrchností a poddanými o kmitěný les. Na jedné straně pauská vůle o přena s patrimoniální nadobrotou nad poddaným sedlákem ve směru politickém i soudním, na druhé straně selská pevnost a nepoddajnost vyplývající z vědomí práva nikdy nepromlčeného. To staré lesní privilegium r. r. 1557. bylo v Prosetně naději příštích lepších dob. Vrchnost

kunštátská slídila, pronásledovala, trestala. Mnoho občanů z Prosetína pěstelo na svůj les v okovech a v káldářích kunštátského pámbku.

Ža každou cenu chtěla vrchnost donoci se nadační listiny o prosetínských lesích z r. 1557., aby tak sedláci zbaveni byli poslední nádeje. Avšak lesy prosetínské byly hluboké a mlčenlivé. Tam ve skalních slujích uschovávali staré lesní pergameny i se sekýrkou „cejchovkou“, kterou označovali jménem svým poražené dříví lesné. Obě tyto viditelné dokumenty vlastnické uloženy jsou v archivu obce Prosetína. Tak Prosetínští zachovávali svoje práva a předávali je v dobré naději příštím generacím.

Teprve rok 1848. patřil starými okovy. Robotný, bezprávný sedlák stal se svobodným rolníkem. Tehdy nadešla doba pro uplatnění nároků na odcizený prosetínský les. Dr. Prašák, advokát brněnský ujal se r. 1862. záležitosti prosetínských lesů a konečně výnosem místodržitelství ze dne 24. ledna 1863 bylo přiznáno občanům prosetínským vlastnictví nad svou částí původního komplexu lesního z r. 1557., pokud citovaným národním z r. 1678. přidělen byl do sféry vrchnosti kunštátské. Vyřízení se příkl. pod č. 4.)

Je pozoruhodno, že tento výsledek nese na sobě pečet té staré, rakouské polovičatosti a nedůslednosti.

Druhá část prosetinského lesa, r. 1678. vrchnosti perušťjuské týmě neprávnem jako první polovice kuršátskému panství přidělena, zůstala insdále ve vlastnictví panství perušťjuského.

Je to samozřejmá nedůslednost, že k povahy věci samé nebyly odvozeny už tehdy patriční důsledky a že les celý, jak je nadační listinou r. 1557. vyznačen a jak byl i Prosetinským povědy užíván, nebyl v celku těmto občanům přivřknut a vrácen.

Nelze to pochopiti už k toho jednoduchého důvodu, že Prosetinští ve smyslu listiny r. 1557. měli nepopíratelný nárok na les celý a ne pouze na jeho část a že, jakmile uznáno jejich právo vlastnické na polovici kuršátskou, vyplývá sama sebou právo to i na vlastnictví polovici perušťjuské, neboť obě části jsou spolu nedílně nadační listinou r. 1557. spojeny a byly stejným neprávnem r. 1678. původnímu svému určení odcizeny.

Rozhodnutí místodržitelství r. 1863 vrací se ideově k původnímu lesnímu právu Prosetina, prakticky však řeší následnost způsobem neúplným. Přiznává právo vlastnické Prosetinským na základě bezelstného užívání a držení lesů těch: tím ovšem musí se

právní úřinek vyřízení r. 1678. V tom případě však užívání i dřívění prosetínských lesů musí býti posuzováno jako užívání lesa celého, bez ohledu na to, že perunštýnské vrchnost nepředem část lesa si přisuzovala. Les kdci se postupně od počátku: ne-
 lze proto Avrditi, že neužívá se lesa celého, pak-li se napočine s kdccením dříví v jedné jeho části; jinak vlastně, aby celkové užívání bylo prokázáno, mu-
 sil by poměbán býti les celý.

Podobně je tomu u lesů prosetínských. Od r. 1557. do r. 1678. užíván byl les celý na základě práva r. 1557. R. 1678. byl násilně rozdělen, mezi vrchnost kunštátskou a perunštýnskou. Avšak roku 1863. vrácena byla Prosetínským část kunštátská na základě trvalého užívání; to samé musí však platiti i o části perunštýnské, jež v užívání rovněž spadalo, neboť nutno přiblížeti k lesu ja-
 ko k celku. Tento předpoklad dán je v našem pří-
 padě danovním Vratislava k Perunštýna r. 1557.

V případě našem jedná se tedy o les, pova-
 ný "Páleníny" v situačním nákrese III. označený.

Les tento dala vrchnost perunštýnské ka-
 tastrovati do katastru obce Čtyřdvoří a je ozna-
 čen následujícími parcelními čísly:

čís. parc.	417 les	{	27.6223 ha
		}	38.9096 "
" "	418 ₁ zahrada		0.0040 "
" "	418 ₂ pastva		0.0766 "
" "	418 ₃ zahrada		0.0928 "

čís. parc.	418 4,	les	0.0532 ha
" "	418 5,	pastva	0.0971 "
" "	418 6,	"	0.3546 "
" "	419 1,	"	0.0870 "
" "	419 2,	les	0.2054 "
" "	420	les	{ 0.8294 "
			{ 1.7264 "
" "	427	"	2.8881 "
" "	428	"	0.3273 "

Dokázali jsme na základě historických dokumentů i právních dokladů, že les tento nám náleží. Vědomí toho udržovalo se v Prosetině vždy, nebylo však na dřívějších poměrech možno vrácení lesa se domáhati. Teprve dnes na úsvitě československé svobody provádíme svého hlasu a hájce svého odvěkého práva žádáme opětné navrácení lesa „Pálenin“ pro obec Prosetín. Chceme jen to, co nám patří. Žádáme tak v přesvědčení, že jen tak může býti napravena křivda na lidu porobením spáchaná.

Naš požadavek je jasný, odůvodněný a spravedlivý.

„Co sto věků bludných hodlalo, portne doba.“

J očekáváme, že vláda svobodné Československé republiky posoudí věc naši náležitě



CIZÍ VOJSKA a MÍSTNÍ POVĚSTI

Francouzi :

V letech 1809-1813 bývalo v Prosetíně často mnoho francouzského vojska, které bylo pravou tůžňou pro lidi.

Také roboty byly zdejšímu lidu obtížnější než jinde a to proto, že horské kraje vůbec chudší jsou a potom že se na robotu daleko muselo chodit.

Prusové :

R. 1866 přijela do Prosetína nejprve jízda a za ní dělostřelectvo a pěší pruského vojska. Ti pěší tu byli 3 neděle. Služby Boží konaly se v kostele evang. v Prosetíně z celého okolí. Proviant se musel dávat: seno, oves, maso, dobytek, což proti potvorení přišlo potom k zaplacení. Také se musela dodávat i příprava; někteří jeli odtud až na Slovensko - Prochárka - Halas. Jan Frydrych všecky životní potřeby přijímal a dr. farář Gacčík dělal Alumočnicka. Velitel sám bydlel ve farní evangelické. Když velitel našel, co se má všechno odvést, nechal Alumočnit pro obecenstvo toto (farář překládal): "Každý je povinen přinesené maso uvařit a připravit; více není nikdo povinen. Dal-li by kdo více k lásky, třeba to předem děkuje. - Pořadovat-li by některý voják více sám bezplatně, anebo něco si osvojil,

a sice sociální pathologie v Praze.

dp. Leněk Kašíř, II. fariář evng. sboru v Novém Mě-
stě na Moravě, proslulý kazatel a pracovník na našem Liv-
nu čobr.

Jan Pelíšek, člen obec. výb. a starosta obce; člen m.
SK. r. a předseda její; správce kontribuční káložny se
sídlem v Prosetně; předseda hospodářsk. spolku kunštát-
ského a kunšt. hospod. družstva; jeden z předních prakla-
detelů zemské odborné hospodářské školy rimní v Olešni-
ci; záslužný člen mnohých jiných funkcí odborných,
nad to pak obvoláště vrátný a portavý řečník . . .

František Friedrich, ukladatel havičského sboru
a dlouholetý jeho náčelník v Prosetně; dlouholetý člen
obec. výboru a starosta obce; po dlouhý čas člen m. SK. r.
a její předseda; první pomocník a radce při onemocnění a
léčení lidí; dobrý radce při nemorzech dobytka, předseda
včelařského spolku pro okolí, pamětník důležitých událo-
stí, kterými i při nakládání této kroniky přispěl . . .

J. U. D. Štěpán Hlynek r. č. 24. v Prosetně, ra-
da zemské politické správy v Praze, min. rada.

aby to každý hned jemu ohlásil. A také tu žádný pře-
stupěk se nestal. Vojáci prusí ochotně pomáhali polní-
kům v domácích pracech a byli jako přátelé považováni,
tak že když odcházeli, vyprovázeli je lidé s pláćem.

V té době pruské války panovala všude cholera
a v některých obcích i celé rodiny vymřely. Aby se strach
mezi lidem nezvyšoval, nebylo již dovoleno kvonění.

V Rozseči zemřel na cholera také pruský voják
a byl převezen do Prosetina na evang. hřbitov se všemi
vojenskými poctami s ohromným pástupem vojska.

Po pohřbu jeho našel jistý voják, jeho přítel, ší-
pek s růže stolisté na hřbitově s jiného hrobu a přičel
proutek na jeho hrob. Ty listy a růže uvadly, ale na
podzim, už v listopadu keříček byl obalen vyvinutými
poupaty na rozviti. Šípek ten tam byl po dlouhou do-
bu - 50 let - neboť není to stávie, co rosel. Zhybnul totiž,
když tam byl od jiných kopán hrob pes nový. —

Přichází-li kdo od čtyřdvorů do Prosetina po
okresní silnici, tedy hned před stádinou blíž transformá-
toru stojí starý, bílý kámen, na němž jsou vyobrazeny
vidle a ještě znamenati i písmo starým šrabachem
psané, mezi jiným i slova: „Bůh milostiv buď jeho duši!“
Ten památník musí býti již prastarý a je to jen část
někdejšího kamene. Vypravuje se, že jistý řezník koupil
od jedné selky ve čtyřdvorích tele, smluvil si s ní cenu,
zaplatil a tele si odvedl. Selku to ale brzy porušlo, ptálo
se jí totiž, že dostala za tele málo, hnala se za řez-
níkem s vidlemi v rukou, aby se mu pomstila. Dohna-
la jej nic plého netušitelho na tom místě asi, kde je ten
kámen a probodla jej od zadu vidlemi, jenž také na
místě skončil. Tak se to mezi lidem vypravuje. —

Pověsti.

Jde-li kdo od Prosetína po okresní silnici k
mlýnu "Valcha", spatří na poli, jež se porvolna k
obci Louce pdivhá, více bílých kamenů, které jen tam
na tom místě se nacházejí. Pověst vypravuje, že z Lou-
ky konána byla svatba do Prosetína. Když svatebčané
zpátky dlouho se nevraceli, měli prý zvolati hospody-
ně, matka té nevěsty: "I bohuďež byste tam už pka-
meněli!" Celá svatební společnost na tom místě mě-
la se proměnití majetnou v řízné ty kameny, které se
tam ještě dodnes ukazují. A aby to bylo ještě pouka-
vější, dodávají jiní, že když ty kameny odtamtud od-
váželi do Olomučan k výrobě porcelánového zboží,
že měla k těch kamenů kapat krev. Proto práci ka-
stavili a kbytek jich tam ještě se ukazuje. Původ-
ně bylo tam těch kamenů více od sebe porokoušených.

" Nejstarší pověsti v rodině naší vyprávěné jsou tyto:

V Prosetíně č. 38 byl usazen chalupník Buršík příčinlivý a dobrý hospodář. Roboty měl 26 dnů takže mohl ji v pořádku vykonati a ještě na svém dosti dobře hospodařit. V č.35 byl usazen sedlák Mach. Ten musil konati 100 dnů práce s koňským potahem a každý den jednu osobu tak zvanou pěší na robotu vyslati. Hospodařil celkem špatně, robota mu nevoněla a u pánů hezký řádek dnů míval kdy na panském pracovati mřel a nepracoval. Panští úředníci když s ním nemohli poříditi nic po dobrém ani po zlém, toho dobrého bylo asi málo, rozhodli, že sedlák Mach půjde na chalupu č.38 a chalupník Buršík na grunt č.35. Při stěhování chalupník Buršík plakál a sedlák Mach se s smál a vesele zpíval. Že se dostal z gruntu na chalupu přezdělili mu asji jméno Mašíček. Kteréžto jméno až dosud se na tom místě udržuje, ač jsou tam Frydrychové již přes sto let.

Prosetínský kostel v dobách před vydáním tolerančního patentu býval neobsazen farářem, ale kostelník musel být. Kostelníkem tím byl Mašíček z č.38 ač byl tajný český bratr. Správu nad církví Prosetínskou vedl farář Olešnický. Ten byl vytrvalým pronasledovatelem tajných bratrů, pilným sběratelem kacířských knih a jich ničitel. Nějak zvěděl že tchán Mašíčkův, Mareček z č. 30 má bibli schovanou za lesem Lačnovem. Skutečně tam knihy měl schované nejen Mareček, ale i kostelník Mašíček v hrázi pod dutým kamenem a byl jich tam hezký počet. Kněz asi tušil, že tam knih bude více nejen jedna bible, proto šel pro knihu sám. Kostelník Mašíček jej musil doprovázet. Jemu, protože přijal službu kostelnickou, věřil, že jest pěvným katolíkem. Mašíček si ale umínil, že než by mu knihy vydal, že ho raději zabije. Vzál si sekyru a vedl kněze přes Čamejšky k Lačnovu. Kněz na se na cestě rozmyslil a poslal Mašíčka samého pro bibli. Mašíček donesl bibli svého tchána Marečka.

Když v neděli neb ve svátek přijel kněz odbývat bohoslužby, musili všichni občané býti shromážděni v kostele. Kněz vzal před bohoslužbami kostelníka a šel do domu hledat kacířské knihy. Nosíval sebou mlsky pročetí, které podaroval a pak na nich vyzvídal, máli obec knihy nějaké a kde je má schovány, četeli v nich neb jaké písně zpívají. Přišel do č.25 kJurenovi, kde byl doma chlapee a děvčátko. Když je kněz obdaroval, vyzvídal na nich, kde má otec jaké knihy. Chlapec jsa starší již věci rozuměl a proto mlčel a nepověděl, ale děvče po novém obdarování povědělo, že tatínek má knihy schované v truhlici a truhlici že zakopal do hnoje. "yní třeba byl sváteční den nasátala kostelníkovi všední práce. Musil knojným kopáčem hnůj pod dozorem kněze překopati, ale truhlici, přes všechnu horlivost s jakou se prací věnoval, nenalezl. Kostelník odcházel spokojen a v duchu vesel, zato kněz zklamán, ale rodinu Jurenovu už z oka nepustil. Truhlice v hnoji schována byla a byla kopáčem celá rozbodána. Rodina Jurenova si ji odvezla ssebou do Ruska jako rodinnou památku.

Když kněz viděl že takto nic nepořídí, chopil se jiného prostředku. Ohlásil, že kdo má zakázané knihy, má je v noci naházeti do místnosti kde bylo okno otevřeno a že nebude ztrestán. Slabší a bázlivější, jsouce již sytí pronásledování a ustavičného přehlédávání, házeli tam staré jim milé po předcích zděděné knihy, památky dávno zašlých lepších časů. Ale všichni nebyli tak bázlivi. Mnozí naopak tam házeli knihy církví předepsané. A ještě lépe to provedl syn Dvořáčka z č. 27. Ten si vzal pytel a jednu církví dovolenou knihu, vlezl otevřeným oknem do světnice, vybral si ty nejlepší a nejvzácnější knihy a prchl s nimi do Uher. Knihu dovolenou vzal sebou proto, že kdyby ho tam chytili, aby mohl říci, že ji tam omylem hodil a že ji tam hledá.

Kněz druhý den přijel do Prosetína, knihy naházeli do vozu a

vezli do Olešnice. Tam zapálili v peci oheň a do rozpálené pece knihy kněz sám házel. Z ohně vyletěla knížka silná ale malého formátu a udeřila kněze tak silně do prsou, že se svalil. Knížka byla asi vlhká v kůži vázaná a sponami opatřená a po vhození do náhlého žáru se asi následkem pár v ní vyvinutých roztrhla a ven vyletěla. To byla poslední knězova činnost protireformační. Onemocněl a zemřel.

Kostelník Mašíček jako jeho podržžený se šel na něj podívat. Když přišel domu celý den nemluvil a nejedl a pak říkal že tak znetvořenou mrtvolu ještě neviděl. Prý byl zčernalý, chřipě roztaženu a zkrátka že není k sobě podoben.

Rodina Jurenova, o které je již dříve psáno, to přec odnesla. Rodina Jurenova kováře Klimenta byla uvězněna v Olešnici na radnici ve sklepě. Byli odsouzeni na galeje k práci. Brzy měli být odehnáni. Přišel však do sklepa dráb s karabáčem namrskál jim a vyhnál je ven. Jaké však bylo jejich překvapení když, vyjdouce ze sklepa a volní byvše, slyšeli ze sousedství zpěv přísně zakázané písně: "Ó slunce (pravdy)losti můj Pane Ježíši"...

Tehdá byl vydán toleranční patent a všichni pro víru uvěznění a odsouzení museli být propuštěni. Tehdá Prosetínští se ihned přihlásili až na prostřední mlýn, všichni k nově povolené církvi reformované. "

Jiné zpracování pamětí z 18. století najdeme v obecní kronice /založené v roce 1923/ V nich je uvedeno, že olešnický farář dojížděl z Olešnice do Prosetína na koni a sháněl lidi do kostela karabáčem /podle jiného podání bičem/.

Na malých dětech vyzvídal, mají-li jejich rodiče schované knihy a z jakých knih se modlí a dával jim při tom cukroví. Podle kroniky však to byla chůva, která vyzradila u Jurenů, že jsou knihy zakopané v truhli ve hnoji a ke kopání hnoje si farář

proto nic nenašli.

V kronice se vypravuje také o prozrazení Marečkovy postily a třebaže jde o stejný příběh, stojí za zaznamenání ^{mi} toto, poněkud jiné podání už jen proto, že nám dává nahlédnout do způsobů, jakých kněz užíval. Stojí tam: "Také je věrohodné, že na č. 38 nějaký Mašíček /tajný český bratr/ zastával službu kostelníka. Měl povinnost vyzvídat, kde by kdo zapovězené knihy měl. Na jeho tchána Marečka č.30 prozradilo se, že svou postilu půjčil zeti Mašíčkovi - kostelníkovi. Kněz Marečka nechal přivést ke kostelníkům, nechal ho státi venku, sám šel do světnice, spolíčkoval ženu kotelníkovu a na Marečka se rozkřikl, kde že má tu "kacířskou knihu". Kostelník počal zapírat, ale tchán jeho venku zvolal: "Nezapírej zeti, já už jsem se přiznal!" Kostelník neztratil duchapřítomnost, vymluvil knězi, že vzal knihu jen proto, aby ji z rukou tchána dostal a odstranil, zničil. Na otázku, kde kniha je, řekl, že je zakopaná ve skále za "ačnovem" a že mu ji přinese. S tím se kněz nespokojil a chtěl spolu také tam jít. Kostelník vedl jej přes rozblácená pole v naději, že se mu znechutí cesta, ale kněz šel, až došli k lesu. Tu se kněz ptal, kde to místo je, kde jsou ty knihy uschovány. Když na to kostelník řekl, že jistě až támhle za tím lesem, zůstal státi a kostelník mu musel odpřísáhnouti, že půjde a že všechno co tam má, sebou přinese. Kostelník přinesl prozrazenou postilu a ostatní knihy schované zanechal. Kámen, pod kterým knihy schovány byly, zazděn je v základech věže českobratrského chrámu evangelického v "rosetíně" v roce 1898. "

^{prozrazení}
V "obecní kronice" je také zaznamenán příběh o pálení knih v Olešnici a připojena je ještě řada hrůzostrašných historek: "Dále vypravuje pověst, že dotyčný kněz po smrti své vždycky večer chodil po střeše kostela v Olešnici "

"žhavý" delší dobu a tratil se víc a více až zmizel.

Také se v Prosetíně prý vyprávělo, že v poledne potkal na poli "Na Svazích" nebožtík kněz rolníka Bednáře a tázal se ho, hněvá-li se Mareček dosud skrz tu postilu.

Také se vyprávělo, že z horních obcí kolem Rovečína šli lidé od Louckého Dvora z roboty přes Olešnici domů. Když přišli ke kostelu v Olešnici, viděli kněze hořícího chodit po střeše. Jeden kurážný z nich zvolal: Měls dělat dobře, mohl's spát pokojně v hrobě!" Na to prý se svezl kněz s kostela dolů a běžel za nimi. Všichni utíkali a skočili na dvůr mydlářův proti kostelu a zavřeli vrata za sebou. Na vrátech zůstal vypálený otisk ruky faráře, který je pronásledoval.

Tyto hrůzostrašné historky nám jen dokazují, v jak živé paměti a nenávisti zůstal u lidí tento olešnický kněz, který páčil knihy, zejména "Martinův sl'pomník", *Martinův sl'pomník*.

▼ Pamětní knize reformované církve v Prosetíně na Moravě se uvádí, že knihy, které v dobách pronásledování byly prose-tínským evangelíkům brány a páleny byly bezpečně ukryty v tom lese, který ^{v r. 1557} ~~kdysi~~ prosetínští dostali od Vratislava z Pernštejna a na Tovačově. Připomíná se, že díl toho darovaného lesa, nazvaný Páleniny, byl jim roku 1678 odňat a obsazen byl kamennými tesanými sádky. Právě tento les podle církevní kroniky se stal bezpečným úkrytem pro knihy - a podle obecní kroniky současně i pro privilegia obce.

Je to až symbolické, jak právo na darovaný les, odhodlání na svém právu stát a neustoupit bezpráví šlo v ruku v ruce s vírou v Toho, který zastává při chudého.

VI. Procházka: Vzpomínky

Bylo to v roce 1866. V Prosetíně se usadila část německé vítězné armády nad Rakouskem. Byli ubytováni a v domech po celé vesnici. Jednoho večera když odcházeli z ~~xxx~~ hostince, někdo na ně vystřelil. Podezření padlo na Josefa Procházku z čísla 14, který právě zavíral dveře od svého stavení. Začali ho pronásledovat. Proběhl dvorem na zahradu a schoval se do žita v polích. Pak do obilí ve stodole. Teprve po několika dnech, když pan farář Grčík, který uměl německy, vojáky přesvědčil o jeho nevině, mohl se vrátit domů. Při tomto domě byla tak zvaná chaloupka, ve které bydlil švagr Procházky, nějaký Fučík, obuvník, který Němcům spravoval obuv a pomohl si tím k penězům. Když ale teď viděl, jak Němci jeho švagra pronásledují, vyházel jim obuv oknem ven na vesnici.

V této době obec Prosetín ve sporu s kunštátskou vrchností vyhrála lesy o výměře asi 1000 měřic. Lesy prosetínští si rozdělili. Bylo v nich dost dřeva a tak mnozí káceli a prodávali hlavně do Hodonína panu Davidovi, který měl pilu. Takto zvýšený příjem mnohé sváděl k pití a to je přivedlo do dluhů u záložny v Rovečném, záložna jim nakonec místa prodala k uhrazení svého kapitálu. Tato hospodářství /bylo jich asi šest/ koupili z Prosetína méně majetní lidé, bývalí řemeslníci a podobně a z nich se stali dobří hospodáři. Která to byla místa, nevím, také dobu úpadku odhadují v letech 1880-1890. Podle vyprávění Františka Frydrycha.

Dříve v Prosetíně nebyly studny jednotlivců, ale vodní nádrže, 2-3 metry hluboké, ze kterých se nabírala voda. Jedna taková nádrž byla u Švábového stavení v těch místech, kde jsou dnes udělány schody do stavení. Do této nádrže chodili pro vodu z čísla 12, 13, 14, 15. Jaká to byla námaha zásobovat domácnost a dobytek vodou, ručně donášenou putynkami.

Druhá byla u čísla 35 směrem k číslu 2. ~~U této nádrže existovala~~ Byla kryta šindelovou střechou, jiná na Justové zahradě, Fučík na čísle 25 a mezi číslem 36 a 35. Postupem doby byly některé nádrže opatřeny pumpou, ze začátku s^ustavenou z dřevěných trub, které se provrtaly nebo z^yzy, jež koupila obec a byly všeobecně užívány. Vystřídaly je pumpy železné a to již každý, kdo zjistil v blízkosti svého stavení pramen si vykopal studnu. Zavedením

elektriky nastoupila elektrická čerpadla.

Otevřené vodní nádrže byly obecní a vždy z jara je čistili členové hasičského sboru; vodu vypumpovali, kamení, kterým byla studnou vyvroubena se čistilo a kromě toho zasouvali do roubení bílé hladké kameny, Snad to mělo sloužit k čištění vody.

Jedna nádrž byla taky mezi silnicí a cestou k Justovům a jiná proti Slezákové zahradě mezi Švábovou zahradou a stavením číslo 64

V Prosetíně se také páliło vápno /ale dříve než Vašíř postavil vápenku/ K tomu sloužil~~y~~ malé vápenky, vysoké 2-3 metry, bez komínu, opatřené dole jednoduchým ohništěm na dřevo. Jedna z nich je snad částečně zachovaná za Sedmerovou zahradou v místech, kde roste divoký bez. Druhá byla v místech u transformátoru a třetí nad vápenkou v Kocouřích. Jinak vápno na líčení dováželi koňmo vápeníci od Tišnovska a jejich "váp, váp, vápno" dávalo lidem známost, že se dostavili do vesnice. Pálení vápna prováděl Špaček ze Čtyřdvořů, dědeček Špačka zedníka.

Dříve se také v našich dědinách ~~xyrání~~ tkaly na ručních stavech látky, které pak jednotlivci rozváželi do světa, podle jejich vyprávění až na jarmarky až za Brno. Na příklad Vašíř z č.2. ~~Čtyřdvořů~~ Ve Čtyřechdvořích bydleli z veliké části lidé bez polné výměry. Vydělávali si jako tkalci a v létě pracovali u rolníků, i v Prosetíně hlavně v senoseči a v bramborách.

V Prosetíně pamatují tak zvanou pazdernu, dřevěnou budovu která stábla za zahradou dřívějšího majitele Rudkého č.30, vedle cesty ve svahu za kostelem. Sloužila při zpracování lnu. Vedle ní byla ještě za Rakouska zabita služka bleskem, když za bouřky se vracela z železářského obchodu v Olešnici, odkud vezla na trakaři nakoupené kosy.

Řada lidí se také přižívovala na panské honitbě, lidově řečeno pytláčili. Asi roku 1900 převzala obec Prosetín honitbu do svého vlastnictví a tu se ukázalo jaká zásoba zbraní byla ve vsi. Samé tak zvané Ládoваčky které se po vystřelení jediné rány musely plnit prachem a broky poznovu. Byli při honě také veselé příhody, honilo se v Podskálí, která sousedila s panskými lesy. Panská lesní honitba byla obehána dosti vysokým tyčkovým plotem

a v určité vzdálenosti tam byly udělány v plotě mezery ve kterých byl most udělán tak, aby srnci mohli do panského, ale ne nazpět.

Za druhé světové války se v našich lesích ukrývali partyzáni, ale i v první světové válce se v Páleninách, v t.z.v Kuchyňce v přirozené jeskyňce skrýval občan Kroupa ze Čtyřdvorů. V roce 1918 jej četníci překvapili, když se přišel podívat domů, odvedli ho, ale předstíral duševní chorobu, takže byl propuštěn a vojnu vyhrál.